

MARTORUL ȘI PROTECȚIA
ACESTUIA ÎN NOUL COD DE
PROCEDURĂ PENALĂ

Ion Cristinel RUJAN*

Abstract: În cadrul procesului penal și al celorlalte proceduri judiciare în legătură cu o cauză penală un rol determinant îl au martorii, care, în aplicarea principiului legal de aflare a adevărului, reprezintă un element important de probațiune, întrucât dețin informații referitoare la fapte sau la împrejurările de fapt în care s-a comis o infracțiune. Pe parcursul cercetării penale, a urmăririi penale sau a judecării unei fapte penale există situații în care se conturează suspiciuni rezonabile că viața, integritatea corporală, libertatea, bunurile sau activitatea profesională a martorilor sau a familiilor acestora se află se află în stare de pericol, astfel încât se impune protejarea legală a acestora prin acordarea statutului de martor amenințat sau de martor vulnerabil. Articolul surprinde conținutul dispozițiilor legale aplicabile în materia protecției martorilor și evidențiază elementele de noutate din actualul Cod de procedură penală în raport de vechea reglementare.

Cuvinte cheie: proces penal, martor amenințat, măsuri de protecția martorilor, martor vulnerabil.

1. Introducere

Declarațiile martorilor reprezintă elemente esențiale ale probatoriului în procesul penal, fiind instrumentele prin care se relevă aspectele legate de existența unei fapte penale și de împrejurările în care a fost săvârșită. Proba testimonială în cadrul procesului penal este utilizată la scară largă în aplicarea principiului aflării adevărului, constituindu-se, spre deosebire de procesul civil, într-o regulă procesuală. Declarațiile martorilor au un rol deosebit de important în expunerea situațiilor complexe în care sunt

WITNESS PROTECTION IN THE NEW
CODE OF CRIMINAL PROCEDURE

Ion Cristinel RUJAN**

Abstract: In criminal proceedings and other judicial procedures in connection with a criminal case a determining role have the witnesses who, in application of the legal principle of finding out the truth, represents an important element in taking evidence, whereas holding information relating to facts or circumstances in which an offence has been committed. During the criminal investigation, prosecution or trial of criminal offences there are circumstances in which there are outlined reasonable suspicions that the lives, bodily integrity, liberty, property or professional activity of the witnesses or their families are in danger, so it is necessary to protect them legally by granting them a status of threatened witness or vulnerable witness. The article captures the contents of the legal provisions applicable in the field of the protection of witnesses and highlights the innovations of the current Code of criminal procedure in relation to the old regulations.

Key words: criminal trial, threatened witness, witness protection measures, vulnerable witness.

1. Introduction

The statements of the witnesses are essential elements of probation in criminal trial, being the instruments by which are revealed aspects related to the existence of a criminal offence and the circumstances in which it was committed. Testimonial evidence in the criminal trial is widely used in application of the principle of finding out the truth, becoming, unlike in civil trial a procedural rule. Witness statements have an especially important role in exposing the complex situations in which the deeds are committed,

* Lect. univ. dr., Departamentul Științe Juridice, Facultatea de Relații Internaționale, Drept și Științe Administrative, Universitatea „Constantin Brâncuși” din Tg-Jiu

** University Lecturer, PhD, Department of Juridical Sciences, Faculty of International Relations, Law and Administrative Sciences “Constantin Brâncuși” University of Tg-Jiu

săvârșite faptele, acestea fiind indicatori relevanți referitori la elementul material al infracțiunii, la locul și timpul comiterii faptei, precum și la aspecte legate de latura subiectivă a infracțiunii.

Se poate afirma că, alături de probele materiale și cele de expertiză științifică, proba cu martori are un rol determinant în aflarea adevărului, dar obiectivitatea prezentării faptelor ori a situațiilor de fapt este ținută de mai mulți factori psihologici și de percepție care vizează persoana martorului. Din acest motiv în dreptul penal român proba testimonială nu are o reglementare expresă referitoare la valoarea și forța sa juridică, fiind supusă, în temeiul art. 103 alin. (1) Cod de procedură penală, liberei aprecieri a organelor judiciare în urma evaluării tuturor probelor administrate în cauză.

2. Calitatea de martor și declarațiile martorilor

Calitatea de martor într-un proces penal o poate avea, în principiu, orice persoană ce are cunoștință despre fapte sau împrejurări de fapt care constituie probă în cauza penală și care are capacitatea de a fi martor, în conformitate cu prevederile art. 114 alin. (1) și art.115 Cod de procedură penală. Potrivit dispozițiilor art. 114 alin. (2) din Codul de procedură penală persoana citată în calitate de martor are obligația de a se prezenta în fața organului judiciar care a citat-o la locul, ziua și ora menționate în citație, de a depune jurământ sau declarație solemnă în fața instanței și de a spune adevărul.

Referitor la situația, în care o persoană are simultan calitatea de martor și calitatea de expert, avocat, mediator ori de reprezentant al uneia din părți sau al unui subiect procesual principal, precizăm că prima calitate, cea de martor, are întâietate față de celelalte ipostaze menționate, pe care le poate deține o persoană în cadrul unui proces penal, dacă se au în vedere fapte sau împrejurări de fapt despre care expertul,

facts which are relevant indicators relating to the material element of the offence, at the place and the time of committing the offence, as well as to issues related to the subjective side of the offence.

2. The capacity of witness and statements of witnesses

The position of the witness in a criminal trial can be held, in principle, by any person who has knowledge of facts or actual circumstances which constitute evidence in a criminal case and has the ability to be a witness, in accordance with the provisions of art. 114 para. (1) and article 115 of Code of criminal procedure. According to the provisions of art. 114 para. (2) of the Code of criminal procedure the person summoned as a witness is required to be present before the judicial authority who cited it at the place, day and time set out in the summons, to take an oath or solemn declaration before the Court and to tell the truth.

With regard to the situation in which a person simultaneously has the capacity of witness and the capacity of expert, lawyer, mediator or a representative of one of the parties or the main procedural topic, we point out that the first capacity, that of a witness, has precedence over the other mentioned situations, a person can hold in a criminal trial, if we have in view the facts or circumstances of fact about which the expert, the lawyer, the mediator, the representative of one of the parties or of a main proceeding topic had knowledge before having in the same case, one of those professional qualities.

It can be seen that the text of article. 114 of the new Code of criminal procedure, unlike the previous Code of criminal procedure (art. 78) extends the framework of capacities in which prevail the capacity of experts, mediators, representatives of the parties or of the main trial subjects, the old settlement being limited only to the capacity of the defender. In this respect, the

avocatul, mediatorul, reprezentantul uneia din părți sau al unui subiect procesual principal avea cunoștință înainte de a avea, în aceeași cauză, una dintre respectivele calități profesionale. Se poate observa faptul că textul art. 114 din noul Cod de procedură penală, spre deosebire de Codul de procedură penală anterior (art. 78) extinde cadrul de calități față de care are întâietate calitatea de martor și pentru experți, mediatori, reprezentați ai părților ori ai unor subiecți procesuali principali, vechea reglementare mărginindu-se doar la calitatea de apărător. În acest sens, noul Cod de procedură penală evidențiază că aplicarea principiului de aflare a adevărului într-un caz penal este prioritar și faptul că se conturează o limitare indirectă a dreptului unei persoane de a exercita o profesie legată de actul de justiție în general, dar cu implicații directe într-un proces penal în care poate avea o dublă calitate, dacă acea persoană are cunoștință despre fapte penale sau împrejurări în care au fost comise astfel de fapte.

În conformitate cu prevederile art. 114 alin. (4) pot fi audiate în calitate de martor și persoanele care au întocmit procese-verbale de constatare a împrejurărilor în care s-a săvârșit o infracțiune, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, ca reprezentante ale organelor de constatare. Astfel de entități juridice, expres prevăzute de art. 61 alin. (1) Cod de procedură penală, sunt:

- organele inspecțiilor de stat, ale altor organe de stat, precum și ale autorităților publice, instituțiilor publice sau ale altor persoane juridice de drept public, pentru infracțiunile care constituie încălcări ale dispozițiilor și obligațiilor a căror respectare o controlează, potrivit legii;

- organele de control și cele de conducere ale autorităților administrației publice, ale altor autorități publice, instituții publice sau ale altor persoane de drept public, pentru infracțiunile săvârșite în legătură cu serviciul de către cei aflați în subordinea ori sub controlul lor;

new Code of criminal procedure shows that the application of the principle of finding out the truth in a criminal case is a priority and the fact that is taking shape an indirect limitation of the right of a person to exercise a profession related to the act of Justice in general, but with direct implications in a criminal trial can have a double quality, if that person has knowledge of facts or circumstances in which such acts were committed.

In accordance with the provisions of art. 114 para. (4) can be heard as witnesses people who have compiled minutes of stating the circumstances in which an offence has been committed in the exercise of servicepowers, as representatives of bodies of the findings. Such legal entities, expressly provided for in art. 61 para. (1) of the Code of Criminal Procedure , are:- State inspection organs , other State bodies, as well as public authorities, public institutions and other legal persons governed by public law, for the offences constituting violations of the provisions and obligations whose observance it controls, according to the law:

- the control and the management bodies of public administration authorities, other public authorities, public institutions or other persons of public law, for the offences committed in connection with the service by those who are under their subordination of or under their control;

- organs of public order and national security, for the offences stated during the exercise of the powers provided for by the law.

The bodies referred to in article. 61 para.(1) of Code of criminal procedure are required to take measures for the conservation of the place where the offence was committed and the removal or the preservation of material evidence. In the case of flagrant offences, these organs have the right to make corporal searches, or searches of vehicles to catch the perpetrator and to present him as soon as possible to the criminal prosecution bodies. When the

- organele de ordine publică și siguranță națională, pentru infracțiunile constatate în timpul exercitării atribuțiilor prevăzute de lege.

Organele prevăzute la art. 61 alin.(1) Cod de procedură penală au obligația să ia măsuri de conservare a locului săvârșirii infracțiunii și de ridicare sau conservare a mijloacelor material de probă. În cazul infracțiunilor flagrante, aceleași organe au dreptul de a face percheziții corporale sau ale vehiculelor, de a-l prinde pe făptuitor și de a-l prezenta de îndată organelor de urmărire penală. Când făptuitorul sau persoanele prezente la locul constatării au de făcut obiecții ori precizări sau au de dat explicații cu privire la cele consemnate în procesul-verbal, organul de constatare are obligația de a le consemna în procesul-verbal. Actele încheiate de către organele prevăzute la art. 61 alin.(1) Cod de procedură penală, care conțin elemente despre fapta penală și împrejurările în care s-a săvârșit aceasta, împreună cu mijloacele material de probă se înaintează, de îndată, organelor de urmărire penală, constituind acte de sesizare și nu pot fi supuse controlului pe calea contenciosului administrativ.

În același sens, potrivit art. 114 alin. (4) din noul Cod de procedură penală pot fi audiați ca martori comandanții de nave și aeronave, care în conformitate cu prevederile art. 62 Cod de procedură penală sunt competenți să fac percheziții corporale sau ale vehiculelor și să verifice lucrurile pe care făptuitorii le au cu sine sau el folosește, pe timpul cât navele și aeronavele pe care le comandă se află în afara porturilor sau aeroporturilor și pentru infracțiunile săvârșite pe aceste nave sau aeronave, având totodată și obligațiile și drepturile prevăzute la art.61.

Potrivit art.115 alin. (1) Cod de procedură penală orice persoană poate fi citată și audiată în calitate de martor, cu excepția părților și a subiecților procesuali principali. Astfel, din analiza textului menționat anterior se poate constata că nu

perpetrator or persons present at the place of establishment have made objections or clarifications or must give explanations regarding the particulars entered in the minutes, the body of the findings shall record them in the minutes. The acts concluded by the organs referred to in art. 61 para.(1) of the Code of Criminal Procedure, containing elements of the criminal offence and the circumstances in which it was committed, along with material evidence shall be submitted, as soon as possible to the prosecution organs, constituting acts of notification and cannot be controlled by the administrative courts.

Likewise, according to art. 114 para. (4) of the new Code of Criminal Procedure can be heard as witnesses commanders of ships and aircraft, which in accordance with provisions of Art. 62 of Code of Criminal Procedure are competent to do corporal searches or searches of vehicle and check the objects the perpetrators have with them or use while ships and aircraft they command are outside the control of ports or airports and for the crimes committed on these ships or aircraft, as well as having the obligations and rights under Article 61.

In the same sense, according to art. 114 para. (4) of the new code of criminal procedure may be heard as witnesses by the masters of ships and aircraft, which in accordance with the provisions of art. 62 code of criminal procedure are competent to do body searches or vehicle and to verify the things the perpetrator has with him or he use, while ships and aircraft that they are outside the control of ports or airports and for offences committed on such vessels or aircraft, given the obligations and rights provided for in article 61.

In accordance with article 115 par.(1) of Code of Criminal Procedure any person may be cited and be heard as a witness, except for parties and main trial subjects.

Thus, in the analysis of the text referred to above we may find that cannot have the capacity of a witness in a criminal

pot avea calitatea de martor într-un proces penal suspectul sau inculpatul, partea vătămată ori reprezentantul acesteia, partea civilă, partea responsabilă civilmente și avocatul. Vechiul Cod de procedură penală nu excepta de la citarea și audierea în calitate de martor suspectul, inculpatul sau partea responsabilă civilmente. În cazul avocatului, excepția prevăzută de art. 115 alin. (1) se aplică dacă nu sunt întrunite cerințele art. 114 alin. (3).

Există situații în care o persoană citată și audiată în calitate de martor este incapabilă să relateze în mod conștient fapte sau împrejurări de fapt conforme cu realitatea. În acest sens, art. 115 alin. (2) prevede că persoanele care se află într-o situație ce pune la îndoială, în mod rezonabil, capacitatea de a martor pot fi audiate doar atunci când organul judiciar constată că persoana este capabilă să relateze în mod conștient fapte sau împrejurări de fapt conforme cu realitatea. Pentru a decide cu privire la capacitatea unei persoane de a fi martor, organul judiciar dispune, la cerere sau din oficiu, orice examinare necesară, prin mijloace prevăzute de lege. Dispozițiile referitoare la interdicția unor persoane de a fi audiate ca martori, având în vedere incapacitatea psihică sau maladiivă a acestora de a relata în mod conștient și real fapte sau împrejurări de fapt, au caracter de noutate, vechiul cod de procedură penală neavând prevederi similare. În astfel de situații, pentru evitarea unor aprecieri subiective, organul judiciar poate solicita o examinare de specialitate a martorului.

Un alt aspect important pentru obținerea unei declarații de martor reală și cuprinzătoare este verificarea sincerității și credibilității martorului, care se realizează prin formularea unor întrebări care exced cadrului probator, dar care au legătură cu fapta sau împrejurarea de fapt.

O altă excepție de la regula că orice persoană poate fi audiată în calitate de martor este prevăzută de art. 116 alin. (3) și vizează interdicția de a fi audiate ca martor

trial the suspect or the defendant, the injured party or his representative, the civil party, the party responsible as a civil and the lawyer . The old Code of criminal procedure does not exempt from summoning and hearing as a witness, the defendant or the suspect responsible as a civil. In the case of the advocate, the exception provided by art. 115 paragraph 1. (1) is applied apply if the requirements of art. 114 para. 3. are not fulfilled. There are situations in which a person cited, and heard as a witness is unable to consciously relate facts or factual circumstances in accordance with reality. In this respect, art. 115 paragraph 1. (2) provides that persons who are in a situation that casts doubt reasonably on the ability of the witness can be heard only when the judicial authority finds that the person is able to consciously relate facts or factual circumstances in accordance with reality. To decide on a person's ability to be a witness, the judicial authority, on request or ex officio, any examination required, by means of law

The provisions relating to the prohibition of certain persons to be heard as witnesses, considering their psychic andailing inability to narrate consciously and really actual facts or circumstances have a character of novelty, the old Code of criminal procedure not having similar provisions. In such cases, in order to avoid subjective appraisals, the judicial authority may request a specialty examination of the witness.

Another important aspect in order to obtain a real and comprehensive declaration of the witness is the verification of the sincerity andcredibility of the witness, which is achieved through the formulation of questions that exceed the probative framework, but which relate to the act or factual circumstance .

Another exception to the rule that any person may be heard as a witness is provided by art. 116 paragraph 1. (3) and aims at the prohibition to be heard as witnesses persons

persoanele care au obligația legală de a păstra secretul sau confidențialitatea în legătură cu fapte ori împrejurări de fapt. Noutatea față de reglementarea anterioară privește, pe de-o parte, includerea în sfera interdicției legale referitoare la persoana martorului a conceptului de confidențialitate, iar pe de altă parte, precizarea că păstrarea secretului sau a confidențialității trebuie să fie opusă prin lege organului judiciar. Totuși, art. 116 alin. (4) dispune că faptele sau împrejurările ținute de secretul sau confidențialitatea profesională pot face obiectul declarației martorului, atunci când autoritatea competentă sau persoana îndreptățită își exprimă acordul în acest sens sau atunci când există o altă cauză legală de înlăturare a obligației de a păstra secretul sau confidențialitatea.

Referitor la dreptul de a refuza al persoanelor de a da declarații în calitate de martor, textul art. 117 din noul Codul de procedură penală stabilește într-o manieră mult mai clară față de vechea reglementare, care sunt persoanele care au dreptul de a refuza să fie audiate ca martori în procesul penal. Astfel, au dreptul de a refuza să fie audiate în calitate de martor următoarele persoane:

- a) soțul, ascendenții sau descendenții în linie directă, precum și frații și surorile suspectului sau inculpatului;
- b) persoanele care au avut calitatea de soț al suspectului sau inculpatului.

Rațiunea pentru care legea acordă posibilitatea refuzului de a da declarații este de ordin moral și sentimental, avându-se în vedere acele legături emoționale profunde care se stabilesc între soți sau foști soți, ascendenți și descendenți, frați și surori.

Organul judiciar care a citat o persoană dintre cele enumerate în art. 117 alin. (1) în calitate de martor este obligat s-o înștiințeze cu privire la dreptul său de a refuza audierea, dar audierea poate avea loc în situația în care persoana își dă acordul în acest sens. Acordul persoanei circumstanțiată

who have legal obligation of secrecy or confidentiality in relation to the facts or factual circumstances. The novelty in relation to the previous legislation regards , on the one hand, the inclusion of the concept of privacy in the scope of the legal prohibition referring to the person of the witness, and on the other hand, stating that the secrecy or confidentiality must be opposed by law to the judicial organ. However, art. 116 paragraph 1. (4) prescribes that the facts and circumstances that have been kept secret or professional confidentiality may be subject to the statement of the witness, when the competent authority or the person entitled expresses agreement for this purpose, or when there is another legal cause of the removal of obligation of secrecy or confidentiality.

Regarding the right to refuse of people giving statements as witnesses, the text of article. 117 of the new Code of criminal procedure establishes in a much clearer manner than the old regulations, which are the persons who have the right to refuse to be heard as witness in the criminal trial. Thus, the following persons have the right to refuse to be heard as witness:

- a) the spouse, ascendants or descendants in direct line, such as brothers and sisters of the suspect or accused;
- b) people who have had the quality of husband of the suspect or the accused.

The reason for which the law provides the possibility of refusal to give statements is moral and sentimental , taking into account those deep emotional connections that are established between spouses or former spouses, ascendants and descendants, brothers and sisters.

The judicial organ who quoted a person of those listed in article 1. 117 paragraph 1. (1) as a witness shall be required to notify about his right to refuse hearing, but the hearing may take place in a situation in which the person gives his consent to that effect. The agreement of the

de prevederile art. 117 alin. (1) presupune aplicarea dispozițiilor referitoare la drepturile și obligațiile martorilor, astfel încât, persoana care avea posibilitatea să refuze audierea dar a consimțit să dea declarații în calitate de martor, va răspunde penal pentru infracțiunea de mărturie mincinoasă dacă va face declarații neadevărate.

Noul Cod de procedură penală introduce o noutate care vizează persoana care îndeplinește una dintre calitățile prevăzute la art. 117 alin. (1) în raport cu unul dintre suspecti sau inculpați, în sensul că aceasta este scutită de obligația de a depune mărturie împotriva celorlalți suspecti sau inculpați, în cazul în care declarația sa nu poate fi limitată doar la aceștia din urmă.

În raport cu vechea reglementare, noul Cod de procedură penală introduce un nou drept al martorului izvorât din jurisprudența europeană, și anume dreptul martorului de a nu se acuza prin propria declarație. Dispoziția prevăzută de art. 118 Cod de procedură penală are în vedere situația în care, în cadrul procesului penal, persoana citată și audiată inițial ca martor, este considerată ulterior suspect sau inculpat, când nu pot fi folosite împotriva sa propriile declarații.

În desfășurarea procedurii de audiere, organul judiciar are obligația de a comunica martorului obiectul cauzei și de a clarifica dacă acesta este membru de familie sau fost soț al suspectului, inculpatului, persoanei vătămate ori al celorlalte părți din procesul penal, dacă se află în relații de prietenie sau de dușmănie cu aceste persoane, precum și dacă a suferit vreo pagubă în urma săvârșirii infracțiunii. O interdicție cu titlu de noutate în actualul Cod de procedură penală, instituită prin art. 119 alin. (3), constă în imposibilitatea organului judiciar de a formula întrebări referitoare la persoana martorului, dacă față de acesta s-a dispus o măsură de protecție a datelor de identitate. Totodată, în conformitate cu prevederile art. 120 Cod de procedură penală, organul judiciar comunică

person circumstanced by the provisions of art. 117 paragraph 1. (1) involves the application of the provisions relating to the rights and obligations of witnesses so that the person who was able to deny hearing but agreed to give statements as a witness, will be responsible for the criminal offence of perjury if he makes untrue statements

The new Code of criminal procedure introduces a novelty aimed at the person who meets one of the qualities set out in art. 117 paragraph 1. (1) in relation to one of the suspects or defendants, in the sense that he is exempt from the obligation of testifying against the other suspects or defendants if his declaration can be limited only to the latter.

In relation to the old regulations, the new Code of criminal procedure introduces a new right of the witness sprung from European jurisprudence, namely the right of the witness not to be accused by his own statement. The provision contained in article. 118 Code of criminal procedure takes into account the situation in which, in criminal proceedings, the person cited and heard as a witness, is considered suspect or defendant, then his own declarations when can not be used against him.

In the conduct of the hearing, the judicial organ shall be obliged to communicate the object of the cause to the witness and to clarify whether he is a family member or former husband of the suspect, the accused, the injured person or of other parties in the criminal trial, if they are in relations of friendship or enmity with them, and if he has suffered any damage as a result of committing the offence. A prohibition of novelty in the current Code of criminal procedure established by art. 119, para. (3), consists of the impossibility of the judicial body to formulate questions about the person of the witness, whether in relation to him was disposed measures to protect his identity. At the same time, in accordance with the provisions of art. 120 of Code of criminal procedure, the judicial organ shall notify the witness about the

martorului calitatea în care este audiat, faptele sau împrejurările de fapt pentru dovedirea cărora a fost propus ca martor și îi aduce la cunoștință următoarele drepturi și obligații:

a) dreptul de a fi supus măsurilor de protecție și de a beneficia de restituirea cheltuielilor prilejuite de chemarea în fața organelor judiciare, atunci când sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege;

b) obligația de a se prezenta la chemările organelor judiciare, atrăgându-i-se atenția că, în cazul neîndeplinirii acestei obligații, se poate emite mandat de aducere împotriva sa;

c) obligația de a comunica în scris, în termen de 5 zile, orice schimbare a adresei la care este citat, atrăgându-i-se atenția că în cazul neîndeplinirii acestei obligații, se poate dispune împotriva sa sancțiunea prevăzută de art. 203 alin. (1);

d) obligația de a da declarații conforme cu realitatea, atrăgându-i-se atenția că legea pedepsește infracțiunea de mărturie mincinoasă.

După procedura care presupune aspecte preliminare legate de persoana martorului și prezentarea drepturilor și obligațiile acestuia, organul de urmărire penală, judecătorul de drepturi și libertăți sau președintele completului de judecată, în raport de faza procesuală în care se realizează audierea, solicită martorului depunerea jurământului sau a declarației solemne. Opțiunea martorului de a alege între jurământ sau declarație solemnă ține de apartenența acestuia la o anumită confesiune religioasă sau de condiția sa de ateu. Dacă martorul alege să depună jurământ, acesta va rosti următoarea formulă: „*Jur că voi spune adevărul și nu voi ascunde nimic din ceea ce știu. Așa să-mi ajute Dumnezeu*”. Referirea la divinitate din formula jurământului se schimbă în funcție de credința religioasă a martorului și în timpul depunerii jurământului, cu excepțiile impuse de credința religioasă,

capacity in which he is heard, the facts and factual circumstances for whose proof he was proposed as a witness and informs him of the following rights and obligations:

a) right to be subjected to measures for the protection and benefit of the reimbursement of costs occasioned by the judicial bodies when the conditions provisioned by law are met;

b) obligation to appear before the judicial organs callings, putting him on his guard that in the case of failure to comply with this obligation, may be issued an order to offender against him;

c) obligation to communicate in writing, within five days of any change of address to which he is quoted, putting him on his guard that in case of failure to comply with this obligation, it may be ordered against him the penalty provided by art. 203 paragraph 2. (1);

d) obligation to give statements consistent with reality, putting him on his guard that the law punishes the offence of perjury

After the procedure that involves preliminary issues relating to the person of the witness and presenting his rights and obligation, the prosecution organ, the judge of rights and freedoms or the President of the panel of judges in relation to the procedural phase of execution of the hearing, require the witness to make an oath or solemn declaration. The option of the witness to choose between the oath or solemn declaration belongs to its membership to a particular denomination or his condition of atheist. If the witness chooses to take an oath, he will utter the following formula: "I swear I'll tell the truth, and I will not hide anything from what I know. So help me God." Reference to the deity in the formula of the oath is changing according to the religious faith of the witness, with the exceptions imposed by religious faith, the witness will hold the right hand on the Bible or on the cross.

If the witness chooses to make a

martorul va ține mâna dreaptă pe cruce sau pe Biblie. În cazul în care martorul alege să facă o declarație solemnă, textul acesteia este următorul: „*mă oblig că voi spune adevărul și nu voi ascunde nimic din ceea ce știu*”. Referitor la posibilitatea reținerii infracțiunii de mărturie mincinoasă, în cazul în care un martor alege să depună declarație solemnă, negând apartenența sa la o anumită confesiune religioasă, deși este de notorietate faptul că acesta este credincios practicant al unei religii, considerăm că nu se îndeplinesc elementele constitutive ale respectivei infracțiuni, întrucât condiția impusă de lege privind solemnitatea declarației a fost îndeplinită, iar dispoziția prevăzută de art. 121 vizează un drept al martorului de a alege între două alternative, pe baza propriei convingeri și voințe, configurate din perspectivă emoțională. Art. 121 cere în mod expres doar depunerea unui jurământ sau a unei declarații solemne, astfel încât organul judiciar sau instanța pot, eventual, să considere că martorul nu are credibilitate, dar nu pot declanșa răspunderea penală a acestuia pentru mărturie mincinoasă, atâta timp cât se verifică, prin analiza comparativă a întregului probatoriu, că afirmațiile făcute de acesta cu privire la faptele sau împrejurările de fapt deduse urmării penale sau judecării sunt reale.

Procedura de ascultare a martorului implică, potrivit art. 122 Cod de procedură penală, ca fiecare martor să fie audiat separat, fără ca ceilalți martori să fie prezenți. În această etapă martorul este lăsat să declare tot ceea ce știe în legătură cu faptele sau împrejurările de fapt pentru dovedirea cărora a fost propus, apoi i se pot adresa întrebări. Ca element de noutate și expresie a protecției vieții private a persoanei, noul Cod de procedură penală prevede că, în principiu, martorului nu i se pot adresa întrebări privind opțiunile politice, ideologice sau religioase ori alte circumstanțe personale și de familie. Totuși, în situația în care anumite întrebări legate de

solemn declaration, its text is as follows: " I will pledge myself to tell the truth, and I will not hide anything from what I know." Regarding the possibility of detention of the offence of perjury, if a witness chooses to lodge solemn declaration, denying membership to a particular denomination, although it is well known that this is a faithful practitioner of a religion, we believe that the constitutive elements of the offence are not met, since the condition imposed by law on the solemnity of the Declaration has been met and the provision contained in article 121 of the law has in view a witness' right to choose between two alternatives, on the basis of their own beliefs and wills, configured from the emotional perspective. Art. 121 expressly requires only lodging an oath or a solemn declaration, so that the judicial authorities or the Court can eventually believe that the witness has no credibility, but cannot trigger criminal liability for perjury as long as it verifies, through comparative analysis of all the evidence, that the claims made by him with respect to facts or circumstances actually deducted to the criminal prosecution or judgment are real.

Hearing the witness procedure involves, according to art. 122 of the Code of Criminal Procedure that each witness be heard separately, without other witnesses being present. At this stage the witness is allowed to declare everything he knows about the facts or the circumstances of fact for whose proof he was proposed, and then he can be asked questions. As an element of novelty and the expression of a person's privacy, the new Code of criminal procedure provides that, in principle, the witness may not be addressed questions regarding political, ideological or religious options or other personal and family circumstances. However, in a situation in which certain questions relating to the person of the witness or his family are strictly necessary for finding out the truth, or to verify the credibility of the witness, they will be able to

persoana martorului sau de familia sa sunt strict necesare pentru aflarea adevărului în cauză sau pentru verificarea credibilității martorului, acestea vor putea fi formulate.

Noul Cod de procedură penală aduce noutăți și cu privire la înregistrarea audierii martorului în cazul urmăririi penale. Astfel, dacă organul de urmărire penală consideră necesar sau dacă martorul solicită expres, audierea este înregistrată prin mijloace tehnice audio sau audiovideo. Din analiza textului art. 123 alin. (2) reiese faptul că înregistrarea audio sau audiovideo este obligatorie doar atunci când este solicitată expres de martor, fiind la aprecierea organului judiciar necesitatea unui asemenea demers, dacă martorul nu cere înregistrarea declarației. Potrivit art. 124 Cod de procedură penală audierea martorului minor în vârstă de până la 14 ani are loc în prezența unuia dintre părinți, a tutorelui sau a persoanei ori a reprezentantului instituției căreia îi este încredințat minorul spre creștere și educare. Dacă persoanele arătate la alin. (1) al art. 124 nu pot fi prezente sau au calitatea de suspect, inculpat, persoană vătămată, parte civilă, parte responsabilă civilmente ori martor în cauză ori există suspiciunea rezonabilă că pot influența declarația minorului, audierea are loc în prezența unui reprezentant al autorității tutelare sau a unei rude cu capacitate deplină de exercițiu, stabilite de organul judiciar. Audierea martorului minor trebuie să evite producerea oricărui efect negativ asupra stării psihice a acestuia. Dacă se consideră necesar, la cerere sau din oficiu, organul de urmărire penală sau instanța dispune ca la audierea martorului minor să asiste un psiholog. Martorului minor care la data audierii nu a împlinit vârsta de 14 ani nu i se comunică obligațiile prevăzute la art. 120 alin. (2) lit. d), dar i se atrage atenția să spună adevărul

Există situații în care declarațiile martorilor și a celorlalte persoane ascultate în cauză sunt contrare, astfel că organul de

be formulated.

The new Code of criminal procedure also brings news on the recording of the hearing of the witness in the case of prosecution. Thus, if the prosecution organ considers it necessary or if the witness requests otherwise, the hearing is recorded by technical means (audio or audiovideo). The analysis of the text of article 123, para. (2) shows that the audio or video recording is compulsory only when it is expressly requested by the witness, the appreciation of the need for a such an approach being left to the judicial body, if the witness does not require the registration of the statement. According to article 124 of Code of criminal procedure the hearing of a minor witness under the age of 14 shall take place in the presence of one of the parents, guardian or the person or the representative of the institution to which the minor is entrusted for growth and education. If the persons referred to in paragraph 1. (1) of the article 124 cannot be present or have the quality of a suspect, the accused, the injured person, a civil party, the party responsible civilly or the witness in question or there is reasonable suspicion that they can influence the minor's statement, the hearing takes place in the presence of a representative of the tutelary authority or of a relative with full capacity of exercise, established by the judicial organ.

The hearing of the minor witness must avoid causing any adverse effect on his mental state. If deemed necessary, upon request or ex officio, prosecution organ or court may order that the hearing of the minor witness should be assisted by a psychologist. The minor witness who at the time of the hearing has not reached the age of 14 shall not be communicated the obligations provided by article 120 para. (2) letter (d), but he must be drawn his attention to tell the truth. There are circumstances in which the statements of witnesses and other individuals heard in question are contrary, so that the prosecution organ or the court may dispose,

urmărire penală sau instanța poate, în temeiul art.131 Cod de procedură penală, să dispună efectuarea unui procedeu probatoriu care constă în confruntarea celor audiați în cauză. Persoanele confruntate sunt audiate cu privire la faptele și împrejurările în privința cărora declarațiile date anterior se contrazic, iar organul de urmărire penală sau instanța de judecată poate încuviința ca persoanele confruntate să își pună reciproc întrebări.

3. Protecția martorilor amenințați sau vulnerabili

În cadrul procesului penal trebuie să se asigure garanțiile procesual penale ca mijloace legale de realizare a drepturilor participanților și să se efectueze acte procesuale și procedurale pentru aflarea adevărului cu privire la săvârșirea unor fapte penale, dar cu protejarea drepturilor și intereselor persoanelor care sunt audiate în calitate de martori.

Noul Cod de procedură penală conține dispoziții referitoare la protecția martorilor, distingând două categorii de martori aflați în situații speciale: martorii amenințați și martorii vulnerabili. Prevederile din actualul Cod de procedură penală privind protecția martorilor au conținut diferit față de dispozițiile Legii nr. 682/2002 privind protecția martorilor, cu modificările și completările ulterioare, lege specială care are o arie de cuprindere mai largă, vizând și alte categorii de persoane care furnizează informații despre cauze penale.

Potrivit art. 125, în cazul în care există o suspiciune rezonabilă că viața integritatea corporală, libertatea, bunurile sau activitatea profesională a martorului ori a unui membru de familie al acestuia ar putea fi puse în pericol ca urmare a datelor pe care le furnizează organelor judiciare sau a declarațiilor sale, organul judiciar competent acordă acestuia statutul de martor amenințat și dispune una ori mai multe dintre măsurile de protecție, în raport de

on the grounds of article 131 of the Code of criminal procedure, to be carried out a probative procedure which lies in the confrontation of those heard in question. People faced are heard on the facts and circumstances in respect of which the earlier statements contradict each other, and the prosecution organ or the Court may agree that the confronted persons should ask questions to one another.

3. Protection of threatened or vulnerable witnesses

In criminal trials there must be ensured that criminal processual guarantees as legal means to achieve the rights of participants and must be performed processual and procedural acts for finding out the truth about the commission of criminal offences, but with protecting the rights and interests of persons who are heard as witnesses.

The new code of criminal procedure contains provisions relating to the protection of witnesses, the distinction being made between two categories of witnesses in special situations: threatened witnesses and vulnerable witnesses. The provisions of the present Code of criminal procedure concerning the protection of witnesses have different content in relation to the provisions of law No. 682/2002 on witness protection, with subsequent amendments and additions, a special law which has a wider coverage area, also targeting other categories of persons providing information about criminal cases.

According to the article. 125, in the case where there is a reasonable suspicion that the life, the bodily integrity, liberty, property or professional activity of the witness or of a member of his family could be put in jeopardy as a result of the data they provide to the judicial bodies or its statements, the competent judicial authority grants him the status of threatened witness and disposes one or more of the measures of protection in relation to the processual phase in which they are. In this regard, the need to

faza procesuală în care se află. În acest sens, necesitatea acordării statutului de martor amenințat în faza urmăririi penale este stabilită de către procuror prin ordonanță motivată, din oficiu sau la cererea martorului, a uneia din părți sau a unui subiect procesual principal, care aplică una sau mai multe dintre următoarele măsuri:

a) supravegherea și paza locuinței martorului sau asigurarea unei locuințe temporare;

b) însoțirea și asigurarea protecției martorului sau a membrilor de familie ai acestuia în cursul deplasărilor;

c) protecția datelor de identitate, prin acordarea unui pseudonim cu care martorul va semna declarația sa;

d) audierea martorului fără ca acesta să fie prezent, prin intermediul mijloacelor audiovideo de transmitere, cu vocea și imaginea distorsionate, atunci când celelalte măsuri nu sunt suficiente.

Statutul de martor amenințat nu are un caracter definitiv pe toată perioada procesului penal, acesta fiind menținut atâta timp cât subzistă amenințarea care a întemeiat protecția, oportunitatea menținerii acesteia fiind verificată de către procuror la intervale de timp rezonabile. În cazul aplicării măsurilor de protecție prevăzute la art. 126 alin. (1) lit. c) și d), declarația martorului nu va cuprinde adresa reală sau datele sale de identitate, acestea fiind consemnate într-un registru special la care va avea acces doar organul de urmărire penală, judecătorul de drepturi și libertăți, judecătorul de cameră preliminară sau instanța, în condiții de confidențialitate. Măsurile de protecție a martorului pot fi dispuse și în cursul procedurii de cameră preliminară, dacă există o stare de pericol pentru martor, de către judecătorul de cameră preliminară din oficiu sau la sesizarea procurorului.

În faza de judecată, statutul de martor amenințat este dispus de către instanță, din oficiu sau la cererea procurorului, a martorului, a părților sau a

grant the status of threatened witness in criminal proceedings phase is determined by the Prosecutor by reasoned order, ex officio or at the request of the witness, of one of the parties or of a main processual subject, which apply one or more of the following measures:

a) supervising and guarding the house of the witness or ensuring a temporary housing;

b) accompanying and ensuring the protection of the witness or of members of his family while travelling;

c) identity data protection, by giving a pseudonym with which the witness will sign his statement;

d) hearing the witness without being present, by means of audio and video transmission, with a distorted voice and image, when other measures are not sufficient.

Witness threatened status does not have a definitive character throughout the criminal trial, it is maintained as long as the threat that founded protection is valid, the opportunity to maintain it being verified by Attorney at reasonable intervals. In case of application of protective measures under article 126 paragraph (1). letters c) and (d)), the witness's statement will not include the actual address or identity data, which are recorded in a special register to which will have access only the criminal prosecution organ, the judge of rights and freedoms and the judge preliminary hearing or court, under conditions of confidentiality. Witness protection measures can also be disposed during the preliminary hearing procedure, where there is a danger to the witness, by the judge of preliminary examination ex officio or informed by the Attorney.

In court, the status of threatened witness is ordered by the Court, ex officio or at the request of the witness, the Prosecutor, the injured party or parties and involves the delivery of a reasoned decision, not subject to appeal, by applying one or more of the following measures:

părții vătămateși implică pronunțarea unei încheieri motivate, nesupusă căilor de atac, prin care se aplică una sau mai multe dintre următoarele măsuri:

a) supravegherea și paza locuinței martorului sau asigurarea unei locuințe temporare;

b) însoțirea și asigurarea protecției martorului sau a membrilor de familie ai acestuia în cursul deplasărilor;

c) nepublicitatea ședinței de judecată pe durata ascultării martorului;

d) ascultarea martorului fără ca acesta să fie prezent în sala de judecată, prin intermediul mijloacelor audiovideo de transmitere, cu vocea și imaginea distorsionate, atunci când celelalte măsuri nu sunt suficiente;

e) protecția datelor de identitate ale martorului și acordarea unui pseudonim sub care acesta va depune mărturie.

Dacă starea de pericol pentru martor apare în faza de judecată a cauzei penale și propunerea este formulată de către procuror, aceasta trebuie să cuprindă numele martorului care urmează a fi ascultat în faza de judecată și față de care se dorește dispunerea măsurii de protecție și motivarea concretă a gravității pericolului și a necesității măsurii. În situația în care propunerea de protecție a martorului este formulată de alți participanți la procesul penal, atunci instanța poate dispune ca procurorul să efectueze de urgență verificări cu privire la temeinicia cererii de protecție. Cererea privind acordarea statutului de martor amenințat și de aplicare a măsurilor de protecție se soluționează în camera de consiliu, fără participarea persoanei care a formulat cererea, dar cu participarea obligatorie a procurorului. Încheierea prin care se dispune măsura de protecție se păstrează în condiții de confidențialitate. Dacă protecția martorului este necesară și după rămânerea definitivă a hotărârii, sunt aplicabile dispozițiile legii speciale.

a) the supervision and guarding of the dwelling of the witness or providing a temporary housing;

b) accompanying and ensuring the protection of the witness or of members of his family while travelling;

c) unpublicizing Court meeting during the examination of the witness;

d) listening to the witness without him to be present in the courtroom, by the means of audio and video transmission, with a distorted voice and image, when other measures are not sufficient;

e) identity data protection of the witness and granting a pseudonym under which he will testify

Whether the danger to a witness appears in court in stage of judging the criminal case, and the proposal is formulated by the Prosecutor, this shall include the name of the witness to be heard in trial phase and in relation to whom it is desirable to dispose protective measures and motivation in concrete terms of the seriousness of the threat and of the need for the measure. In the event that the proposal of witness protection is formulated by the other participants in the criminal trial, then the Court may order the Prosecutor to conduct immediate checks on the solidity of the application for protection. The request regarding the granting of the status of threatened witness and of implementing witness protection measures are dealt with in the Council, without the participation of the person who made the request, but with compulsory participation of the Prosecutor. Conclusion through which the protection measure is ordered shall be kept in confidence. If the protection of the witness is necessary after final judgment, too the provisions of the special law are applicable.

Both the protection measures provided for in article. 126 (1). Letters a) and b), as well as those provided by art. 127 letters a) and b) shall be notified to the authority designated by law to execute them.

The hearing of the threatened witness

Atât măsurile de protecție prevăzute de art. 126 alin. (1) lit. a) și b), cât și cele prevăzute de art. 127 alin.(1) lit. a) și b) se comunică autorității desemnate de lege cu punerea în executare a acestora.

Audierea martorului amenințat față de care s-a luat una dintre măsurile prevăzute la art. 126 alin. (1) lit. d) și art. 127 lit. d) se poate efectua, conform art. 129 alin. (1) prin intermediul mijloacelor audiovideo, fără ca martorul să fie prezent fizic în locul unde se află organul judiciar, dar întotdeauna declarația martorului protejat se înregistrează video și audio și se transcrie integral în formă scrisă. Subiecții procesuali principali, părțile și avocații acestora pot adresa întrebări martorului audiat în condițiile alin. (1), numai că organul judiciar respinge întrebările care ar putea conduce la identificarea martorului.

În cursul urmăririi penale declarația se semnează de organul de urmărire penală ori, după caz, de judecătorul de drepturi și libertăți și de procurorul care a fost prezent la audierea martorului și se depune la dosarul cauzei. Declarația martorului protejat, transcrisă, va fi semnată și de acesta și va fi păstrată în dosarul depus la parchet, într-un loc special, în condiții de confidențialitate. Suportul care conține înregistrările efectuate în cursul urmăririi penale este înaintat la terminarea urmăririi penale instanței competente, împreună cu dosarul cauzei, și este păstrat în condiții de confidențialitate.

În cursul judecății, declarația martorului se semnează de președintele completului de judecată, iar suportul pe care a fost înregistrată declarația martorului, în original, sigilat cu sigiliul parchetului sau, după caz, al instanței de judecată în fața căreia s-a făcut declarația, se păstrează în condiții de confidențialitate.

Statutul de martor vulnerabil poate fi dispus, potrivit art. 130 alin. (1) Cod de procedură penală de procuror în faza urmăririi penale sau de instanță în faza judecății următoarelor categorii de

against whom are taken one of the measures under article 126 paragraph (1). Letter (d). and art. 127 letter d) can be carried out in accordance with article. 129 para. (1) through the agency of audio and video means , without the witness being physically present at the place where the judicial body is , but always the protected witness statement is audio and videorecorded, and entirely transcribed in written form. Key trial subjects, the parties and their lawyers can address questions to the witness heard under paragraph 1., except that the judicial body rejects questions that could lead to the identification of the witness.

During the criminal prosecution the statement shall be signed by the prosecuting body or, where appropriate, by the judge of rights and freedoms and the Prosecutor who was present at the hearing of the witness and shall be filed in the case. The protected witness's statement will be transcribed and signed by him and will be kept in the file lodged with the prosecutor's office , in a particular place, in confidentiality. The media that contains the recordings made during the criminal proceedings shall be submitted at the completion of the prosecution before the competent body, together with the file of the case, and is kept in confidentiality.

During judgment, the witness statement shall be signed by the President of the panel of judges and the medium through which the witness's statement was recorded, in original, sealed with the seal of the public prosecutor's office or, where appropriate, of the court in which the statement has been made, shall be kept in confidence.

The status of vulnerable witness may be disposed, under art. 130 paragraph 1. of the Code of Criminal Procedure by the District Attorney in the prosecution phase or by the court in judgment phase to the following categories of persons:

a) the witness who has suffered a trauma as a result of committing the offence or as a result of subsequent behavior of the

persoane:

a) martorului care a suferit o traumă ca urmare a săvârșirii infracțiunii ori ca urmare a comportamentului ulterior al suspectului sau inculpatului;

b) martorului minor.

Protecția martorilor vulnerabili are în vedere situațiile în care martorul este traumatizat din punct de vedere fizic sau psihic ca urmare a săvârșirii infracțiunii ori ca urmare a comportamentului suspectului sau inculpatului față de acesta pe parcursul procesului penal. În privința minorilor de până la 18 ani statutul de martor vulnerabil se dispune din aceleași considerente emoționale, avându-se în vedere faptul că starea de minoritate implică o vulnerabilitate sporită de tip traumatic în cazul comiterii unor infracțiuni. Odată cu acordarea statutului de martor vulnerabil, procurorul și instanța pot dispune măsurile de protecție prevăzute la art. 126 alin. (1) lit. b) și d) sau, după caz, art. 127 lit. b)-e), care se aplică în mod corespunzător.

În cazul martorilor vulnerabili procedura de acordare a protecției este similară cu cea aplicată martorilor amenințați, dar audierea acestora nu implică neapărat înregistrarea audiovideo, distorsionarea vocii și a imaginii nefiind obligatorie.

3. Concluzii

Calitatea de martor într-un proces penal o poate avea, în principiu, orice persoană ce are cunoștință despre fapte sau împrejurări de fapt care constituie probă în cauza penală și care are capacitatea de a fi martor, în conformitate cu prevederile art. 114 alin. (1) și art. 115 Cod de procedură penală.

Noul Cod de procedură penală aduce o serie de noutăți prin care sunt reglementate diverse aspecte referitoare la persoana martorului în procesul penal, atât în faza de urmărire penală, cât și în faza de judecată a cauzei.

Astfel, se poate constata faptul că

suspect or the accused;

b) minor witness.

The protection of vulnerable witnesses has in view the circumstances in which the witness is traumatized physically or mentally as a result of committing the offence or as a result of the behaviour of the suspect or defendant towards him during criminal trial

Regarding minors up to 18 the vulnerable witness status is disposed for the same emotional reasons, taking into account the fact that minority status implies an increased vulnerability of traumatic type when crimes are committed. With the granting of the status of vulnerable witness, Prosecutor and the Court may order protective measures under article. 126 (1). Par.(1) letters b) and d) or, where appropriate, article 127 letters. b)-(e)), which shall be applied accordingly.

In the case of vulnerable witnesses the procedure of granting protection is similar to that applied to threatened witnesses, but hearing them does not necessarily imply audio and video recording, distortion of voice and image being not mandatory.

4. Conclusions

The capacity of a witness in a criminal trial can be held, in principle, by any person who has knowledge of facts or circumstances which constitute evidence in a criminal case and has the ability to be a witness, in accordance with the provisions of art. 114 para. (1) and article 115 of Code of criminal procedure.

The new Code of criminal procedure provides a series of news through which are regulated various aspects relating to the person of the witness in the criminal trial, both in the prosecution and the trial phase of the case.

Thus, one can ascertain that through art. 114. Of the new Code of Criminal

prin art. 114 noul Cod de procedură penală extinde cadrul de calitate față de care are întâietate calitatea de martor și pentru experți, mediatori, reprezentanți ai părților ori ai unor subiecți procesuali principali, vechea reglementare mărginindu-se doar la calitatea de apărător.

În noua reglementare se prevede o excepție de la regula că orice persoană poate fi audiată în calitate de martor, care vizează interdicția de a fi audiate ca martor persoanele care au obligația legală de a păstra secretul sau confidențialitatea în legătură cu fapte ori împrejurări de fapt. Noutatea constă în introducerea conceptului de confidențialitate ca interdicție la audierea martorului și a condiției ca păstrarea secretului sau a confidențialității să fie opusă prin lege organului judiciar.

Noul Cod de procedură penală introduce o noutate care vizează calitatea de soț sau fost soț, ascendent ori descendent, soră sau frate în raport cu unul dintre suspecti sau inculpați, în sensul că aceasta este scutită de obligația de a depune mărturie împotriva celorlalți suspecti sau inculpați, în cazul în care declarația sa nu poate fi limitată doar la aceștia din urmă.

În raport cu vechea reglementare, noul Cod de procedură penală introduce un nou drept al martorului izvorât din jurisprudența europeană, și anume dreptul martorului de a nu se acuza prin propria declarație, în cazul în care calitatea acestuia în cadrul procesului penal se schimbă în suspect sau inculpat.

Un alt element de noutate din actualul Cod de procedură penală constă în interdicția impusă organului judiciar de a formula întrebări referitoare la persoana martorului, dacă față de acesta s-a dispus o măsură de protecție a datelor de identitate.

Noul Cod de procedură penală aduce noutăți și cu privire la înregistrarea audierii martorului în cazul urmăririi penale. Astfel, dacă organul de urmărire penală consideră necesar sau dacă martorul solicită expres, audierea este înregistrată prin mijloace

Procedure are expanded the frame of the qualities over which prevails the capacity of the witness for experts, mediators, representatives of the parties or of the main trial subjects, the old regulation being limited only to the capacity of the defender.

The new regulation provides for an exception to the rule that any person may be heard as a witness, aimed at prohibition to be heard as witnesses persons who have legal obligation of secrecy or confidentiality in relation to the facts or factual circumstances. The novelty lies in the introduction of the concept of confidentiality as interdiction to the hearing of the witness and the condition that the secrecy or confidentiality to be opposed to the judicial organ by law.

The new Code of criminal procedure introduces a novelty aimed at the quality of the spouse or former spouse, ascendant or descendant, brother or sister in relation to one of the suspects or defendants, in the sense that he is exempt from the obligation to testify against the other suspects or defendants, if his statement cannot be limited only to the latter.

In relation to the old regulations, the new Code of criminal procedure introduces a new right of the witness sprung from European jurisprudence, namely the right of the witness of not to be accused by his own statement, where his capacity within the criminal trial changes to the suspect or defendant.

Another novelty of the current code of criminal procedure consists in the prohibition imposed on the judicial body to formulate questions about the person of the witness, whether in relation to him was ordered a measure of protecting his identity data.

The new Code of criminal procedure also brings news on the recording of the hearing of the witness in the prosecution case. Thus, if the prosecution body considers it necessary or if the witness requests it intentionally, the hearing is recorded by

tehnice audio sau audiovideo.

Nu în ultimul rând noua reglementare procesuală conține dispoziții cu titlu de noutate referitoare la protecția martorilor și a familiilor acestora, ale căror drepturi, libertăți și interese trebuie protejate, astfel că se disting două categorii de martori aflați în situații speciale, față de care se dispun măsuri specifice de protecție: martorii amenințați și martorii vulnerabili.

Bibliografie

- [1] Codul de procedură penală- Legea nr. 135/2010;
- [2] Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale;
- [3] O.U.G. nr. 3/2014 pentru luarea unor măsuri de implementare necesare aplicării Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru implementarea unor acte normative;
- [4] A. Ciopraga, *Evaluarea probei testimonial în procesul penal*, Editura Junimea, București, 1979;
- [5] V. Dongoroz, S. Kahane, G. Antoniu, C. Bulai, N. Iliescu, R. Stănoiu, *Explicații teoretice ale Codului de procedură penală roman. Partea special*, vol. II, Editura Academiei RSR, București, 1976
- [6] I. Neagu, M. Damaschin, *Tratat de procedură penală. Partea general*, Editura Universul Juridic, București, 2014;
- [7] I. C. Rujan, *Drept procesual penal*, Editura Academica Brâncuși, Târgu-Jiu, 2009;
- [8] Gr. Teodoru, L. Moldovan, *Drept procesual penal*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1979;
- [9] N. Volonciu, *Drept procesual penal*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1972;
- [10] N. Volonciu, *Tratat de procedură penală*, vol. I, ed. a II-a,

technical audio and video means.

Last but not least the new procedural regulation contains provisions of novelty regarding the protection of the witnesses and their families, whose rights, freedoms and interests should be protected, so that there are two different categories of witnesses in special situations, for whom are disposed specific measures of protection: threatened witnesses and vulnerable witnesses.

Bibliography

- [1] The Criminal Procedure Code - Law no. 135/2010;
- [2] Law no. 255/2013 for implementation of Law no. 135/2010 the Code of Criminal Procedure and amending and supplementing certain acts which would be criminal procedure;
- [3] O.U.G. no. 3/2014 to measures of implementation necessary for the application of Law no. 135/2010 the Criminal Procedure Code and the implementation of legislation;
- [4] A. Ciopraga, *Evaluation testimonial evidence in criminal proceedings*, Junimea Publishing House, Bucharest, 1979;
- [5] V. Dongoroz, S. Kahane, G. Antony, C. Bulai, N. Iliescu, R. Stănoiu, *Theoretical explanations of the Criminal Procedure Code novel*. The special, vol. II, RSR Academy Press, Bucharest, 1976
- [6] I. Neagu, M. Damaschin, *Treaty of Criminal Procedure. The general*, Universe Publishing Legal, Bucharest, 2014;
- [7] I.C. Rujan, *Criminal Procedure Law*, Academic Brancusi Publishing, Târgu-Jiu, 2009;
- [8] Gr. Takei, L. Moldovan, *Criminal Procedure Law*, Didactic and Pedagogic Publishing House, Bucharest, 1979;
- [9] N. Volonciu, *Criminal Procedure Law*, Didactic and Pedagogic, Bucharest, 1972;

Editura Paideia, București, 1996;

[11] N. Volonciu, Al. Vasiliu, R. Gheorghe, Noul Cod de procedură penală adnotat. Partea general, Editura Universul Juridic, București, 2014;

[10] N. Volonciu, *Treaty of Criminal Procedure*, vol., second edition, Paideia Publishing, Bucharest, 1996;

[11] N. Volonciu, Al. Vasiliu, R. George, *New Criminal Procedure Code Annotated. The general*, Universe Legal Publishing, Bucharest, 2014;